Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

CALL-4A BERGEN - ZAVÁDĚNÍ VYBRANÝCH PRVKŮ MODRÉ A ZELENÉ INFRASTRUKTURY V REGIONECH A OBCÍCH

Alokace výzvy: 156 000 000 Kč

85 % z prostředků Norských fondů, 15 % Státní fond životního prostředí ČR

Výše podpory: až 90 % způsobilých nákladů projektu

Počet podpořených projektů: 9

Norway grants

Společně pro zelenou Evropu

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

O VÝZVĚ:

Jaké oblasti podporovala tato výzva?

Podporovanými aktivitami v rámci výzvy „Bergen“ č. CALL-4A z Programu byla implementace vybraných přírodě blízkých opatření, která byla identifikována ve strategických dokumentech stanovujících přístup k problémům souvisejícím se změnou klimatu. Tento typ dokumentů byl souhrnně označován jako tzv. klimatická strategie (adaptační strategie). Preferovány byly především prvky zelené a modré infrastruktury.

Co bylo možné z výzvy uhradit?

Z výzvy bylo možné uhradit zavádění vybraných prvků modré a zelené infrastruktury v regionech, obcích a jejich okolí. Jednalo se zejména o následující typy opatření:

- Náhrada drobných zpevněných ploch sídelní zelení a výsadbou stromů (mimo komplexní dopravní opatření)
  - Podpora se týkala také individuální výsadby stromů a zeleně na částech zpevněných ploch dopravní infrastruktury, tj. parkovišť, ostrůvků a dělících pásů, individuální výsadby na zpevněných plochách sídel nebo výměny povrchů zpevněných dětských hřišť na zelená hřiště.
- Pořízení a implementace zelených nebo modrých prvků s pozitivním vlivem na mikroklima sídla
  - Jednalo se o prvky zajišťující ochlazovací efekt nebo snižování hlučnosti, včetně podpory prvků moderního stavebnictví s vyloučením nesouvisejících stavebních úprav.
- Nákup a instalace drobných zelených prvků, jejichž významnou část tvořila živá vegetace
  - Například nadzemní záhony a truhlíky v případech, kdy nebylo možné realizovat jiná přírodě blízká opatření.
- Zakládání a obnova zelených ploch prospěšných z hlediska spontánní sukcese
  - Včetně květnatých luk.
- Pořízení a rekonstrukce vodních prvků zpevněných ploch
  - Bez podpory architektonicky cenných prvků a nesouvisejících stavebních objektů.
- Podpora ostatních krajinných prvků zelené a modré infrastruktury,
  - Které nemohly být předmětem podpory Operačního programu životního prostředí a které měly prokazatelný přínos z pohledu změny klimatu.
- Zpracování územních a sídelních studií
  - Z pohledu urbánní ekologie nebo ve volné krajině a prevence před negativními vlivy změny klimatu.

Jaká byla minimální a maximální výše podpory?

Výše podpory, která mohla být v rámci jednoho projektu udělena, byla minimálně 200 000 eur (5 200 000 Kč) a maximálně 1 000 000 eur (26 000 000 Kč).

OBSAH:

- ADAPTAN II. - Integrované přístupy adaptace krajiny Moravskoslezského kraje na změnu klimatu...4
- Budování zelené infrastruktury v Ostravě - Radvanicích a Bartovicích.....6
- Obnova stromořadí v chodníku ulice Jahnova, Pardubice.....7
- REPLACE - Zeleň místo betonu.....8
- Lepší města pro život - vybrané adaptační projekty a sdílení zkušeností 10
- Náves Heřmanice, ulice K Návsi.....11
- Implementace regionální adaptační strategie Pardubického kraje.....13
- Revitalizace brownfieldu park U Vody.....14
- Příměstský park jako nástroj pro snižování dopadů změny klimatu.....16

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

3204200006: ADAPTAN II - INTEGROVANÉ PŘÍSTUPY ADAPTACE KRAJINY MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE NA ZMĚNU KLIMATU

Realizátor projektu: Vysoké učení technické v Brně
Partner projektu: ARVEN z.s., Slovenská poľnohospodárská univerzita v Nitre, Norwegian institute of Bioeconomy Research, Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.
Výše podpory: 24 063 340 Kč

Projekt navazuje na Strategii adaptace Moravskoslezského kraje a činí významný krok vpřed tím, že přechází od teoretických studií a dokumentace ke skutečné implementaci kontrolních opatření v terénu. Co tento projekt odlišuje, je jeho komplexní přístup, který pokrývá každý krok od podrobných analýz a studií přes vytvoření projektové dokumentace až po samotnou realizaci adaptačních opatření v krajině. Realizovaná opatření nejen podpoří adaptaci na změnu klimatu v cílové oblasti, ale také poslouží jako cenné příklady osvědčených postupů. Dalším klíčovým cílem bylo zapojení veřejnosti prostřednictvím sdílení výsledků projektu, které probíhalo prostřednictvím seminářů spojených s návštěvami řešených lokalit.

V rámci projektu jsme realizovali rozmanitá adaptační opatření, včetně budování průlehů, vodních nádrží, interaktivních prvků, ochranných zatravněných pásů či nových květinových luk. Tato opatření nejen zvýší odolnost vůči změnám klimatu a ochrání zastavěné oblasti před přívalovými dešti, ale také podpoří biodiverzitu a zlepší mikroklima v regionu. Dále opatření pomáhají chránit půdu před vodní a větrnou erozí, zpomalují povrchový odtok a zadržují a akumulují vodu v krajině. Tím hrají klíčovou roli při zlepšování přírodních podmínek, zejména během období sucha, která v posledních letech trápí rozsáhlé oblasti České republiky.

Hlavními výstupy projektu jsou úspěšně realizovaná adaptační opatření v podobě tůní, průlehů a mokřadů v Lichnově a Větřkovicích. Dále jsme vypracovali územní studie pro tato opatření, provedli podkladové analýzy, připravili projektovou dokumentaci a spolupracovali na společných studiích s mezinárodními partnery. Byly zřízeny demonstrační oblasti, které slouží jako praktické příklady jak pro širokou veřejnost, tak pro odborníky. Výsledky studií provedených v rámci projektu poskytnou pevný základ pro rozvoj podrobnějších konkrétních projektů, informují o územním plánování a podpoří budoucí rozhodování v regionu.

Spolupráce s norským partnerem byla zvláště přínosná v oblasti ochrany půdy a vody. Norští partneři obohatili naše řešení o znalosti týkající se transportu živin v povodí a doporučili opatření na jejich snížení. Poskytli nám cenné know-how ohledně budování ochranných pásů podél vodních toků a také metod čištění povrchových vod ve vodních tocích. V současnosti plánujeme další společné aktivity s norskými a slovenskými partnery. S norským partnerem jsme diskutovali například o možné spolupráci v mezinárodních projektech (HORIZON EUROPE, WATER4ALL atd.) v oblasti ochrany půdy a eroze.

Více informací najdete na: www.adaptan2.eu

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

3204200004: BUDOVÁNÍ ZELENÉ INFRASTRUKTURY V OSTRAVĚ RADVANICÍCH A BARTOVICÍCH – ETAPA B

Realizátor projektu: Statutární město Ostrava
Výše podpory: 10 638 707 Kč

Průmyslová Ostrava již dlouho patří mezi oblasti, které se potýkají se zhoršenou kvalitou ovzduší a důsledky změny klimatu. Jihovýchodní část města, na kterou jsme se zaměřili v našem projektu, je považována za jednu z nejproblematičtějších v České republice z hlediska znečištění ovzduší, protože se zde soustřeďuje několik velkých průmyslových zdrojů emisí a zároveň je negativně ovlivněna častým provozem dopravy. Každý den projede touto částí města až 70 000 vozidel. Měření ukazují, že emise prachových částic a koncentrace benzo(a)pyrenu několikrát překračují zákonné limity. K tomu betonové průmyslové objekty fungují jako tepelné ostrovy, v nichž v letních měsících dochází k významnému přehřívání. Tato situace negativně ovlivňuje zdraví a kvalitu života místních obyvatel.

Cílem našeho projektu bylo vybudovat zelenou infrastrukturu, která pomůže zachytávat znečišťující látky v městském obvodu Radvanice a Bartovice a pomůže při ochlazování v letních měsících. V projektu jsme se zaměřili na sedm podlokalit, které na sebe logicky navazují a doplňují mozaiku dalších projektů, jejichž cílem je zvýšit odolnost městské oblasti vůči znečištění ovzduší a změně klimatu. V rámci realizace jsme revitalizovali místní zeleň, vysadili 277 nových stromů a keřů, založili několik nových květinových záhonů a provedli další úpravy krajiny, které povedou k zachytávání nečistot z ovzduší. V případě již existující zeleně jsme provedli rehabilitační zásahy, kterým předcházel dendrologický průzkum.

Díky realizaci projektu se nám podařilo vytvořit „zelenou zeď“, která odděluje domy našich obyvatel od průmyslových oblastí. Díky této zelené bariéře dojde ke snížení množství znečišťujících látek a prachových částic, které vítr vháněl do obytných oblastí. Vysazená zeleň bude mít také ochlazující efekt a pomůže městu přizpůsobit se změně klimatu. Ostrava je jedním z prvních měst v České republice, které vytvořilo svou vlastní lokální adaptační strategii, a díky podpoře programu Norských fondů jsme schopni tuto strategii naplnit.

Více informací najdete na: www.fajnova.cz
O tomto projektu byl natočen krátký dokument: Zelená infrastruktura v Radvanicích a Bartovicích

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

3204200007: OBNOVA STROMOŘADÍ V CHODNÍKU ULICE JAHNOVA, PARDUBICE

Realizátor projektu: Statutární město Pardubice
Výše podpory: 7 782 884 Kč

Původní stromy v aleji na Jahnově ulici a na náměstí Republiky v Pardubicích byly již příliš staré a jejich koruny se lámaly. Některé stromy byly napadené houbami způsobujícími hnilobu dřeva. Výsadba alejí byla technologicky nevhodná. Stromy rostly v betonových blocích a v tomto uzavřeném prostoru nebyl dostatečný prostor pro růst kořenů. Kořeny stromů neměly možnost růst dál. Stromy měly k dispozici pouze živiny z půdy v betonových blocích a postupně začaly umírat, jakmile se živiny vyčerpaly. Půda byla zhutněná a měla špatný vodní a vzdušný režim. Z tohoto důvodu nebylo doporučeno vysazovat nové stromy. Zaměstnanci oddělení životního prostředí ve spolupráci s oddělením hlavního architekta a projektantem navrhli systém bezkořenových krytů pro zlepšení podmínek stanoviště. Tento systém je obzvlášť vhodný pro městská prostředí. Nová technologie zajišťuje dostatečný objem pro růst kořenů stromů. Výsadba je vybavena provzdušňovacím a zavlažovacím systémem, který stromům poskytuje více vody a kyslíku pro jejich zdravý růst. Hlavním cílem projektu bylo zlepšit podmínky pro nově vysazené stromy, zajistit lepší mikroklimatické podmínky a hospodaření s dešťovou vodou v oblasti.

Celkem jsme vysadili 26 stromů akácie Robinia pseudoacacia Umbraculifera o velikosti kmene 16/18 v Jahnově ulici a na náměstí Republiky. Při výsadbě jsme zvětšili objem pro kořeny vytvořením systému kořenových buněk. Použili jsme inovativní technologii TreeParker. Tato technologie nám zajistila dostatečný prostor pro výsadbu a dostatečné živiny pro růst stromů. Současně jsme do kořenových buněk umístili komunikační kabely a potrubí, čímž jsme zajistili ochranu před poškozením kořeny stromů.

Foto: Statutární město Pardubice

V rámci prací jsme také demontovali žulovou dlažbu pro chodce a obnovili ji do původního stavu. Povrch asfaltové cyklostezky byl znovu položen po celé její délce a šířce. Zachováním žulové mozaikové dlažby jsme přispěli k zadržování vody v podloží a zajistili prostupnost zpevněných ploch. Vysazením nových stromů do kořenových buněk jsme vytvořili ideální podmínky pro úspěšný růst stromů a existenci organismů v městském prostředí. Tato opatření v budoucnu zabrání přehřívání ulic a zmírní tepelné výkyvy. Díky podpoře z programu Norských fondů zvýšíme vlhkost a snížíme prach a hluk v historické části našeho města.

Vysazením nových stromů jsme zlepšili mikroklimatické podmínky v centru, vytvořili podmínky pro zmírnění teplotních extrémů a zlepšení hygienických podmínek (zachytávání prachových částic, pohlcování oxidu uhličitého, snížení hluku). V konečném důsledku jsme také zlepšili podmínky pro obyvatele města, protože stromy mají pozitivní vliv na psychickou a duševní pohodu lidí a plní estetickou funkci. Vysazením nových stromů pomocí nové moderní technologie jsme zlepšili podmínky pro rozvoj městské zeleně.

Více informací najdete na: www.pardubice.eu

3204200009: REPLACE - ZELEŇ MÍSTO BETONU

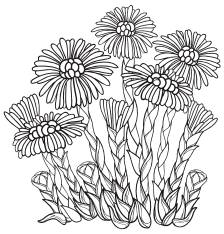

Realizátor projektu: Statutární město Ostrava
Partner projektu: Příspěvková organizace Technické služby Ostrava - Jih
Výše podpory: 22 496 301 Kč

V projektu REPLACE - Zeleně místo betonu v Ostravě jsme se zaměřili na problém nevyužívaných betonových ploch v městské části Ostrava-Jih. Betonové plochy ve městech nejsou jen estetickým problémem, ale mají také negativní dopad na životní prostředí a kvalitu života obyvatel. Zejména v horkých letních dnech se stávají centrem problému zvaného „efekt městského tepelného ostrova“. To způsobuje, že městské oblasti jsou výrazně teplejší než venkovské osady. Je to důsledkem betonových povrchů, které uvolňují do prostředí absorbované teplo. To má negativní dopad na zdraví obyvatel, jejich pohodlí a celkovou udržitelnost města. Cílem projektu bylo tedy odstranit velké množství těchto starých nevyužívaných ploch a přeměnit je na zelená prostranství, která mají schopnost regulovat okolní teplotu, zlepšovat kvalitu ovzduší a vytvářet příjemnější životní prostředí pro obyvatele i návštěvníky města.

Hlavní aktivitou bylo odstranění a revitalizace nepropustných povrchů a nefunkčních fragmentů stavebních objektů a vybavení sídliště, jako jsou zastaralá nepoužívaná dětská hřiště, povrchy komunikací, pískoviště, klepadla, sušáky prádla, staré lavičky, zídky atd. na sídlištích městské části Ostrava-Jih. Tyto plochy byly nahrazeny propustnými povrchy, zelení a souběžně jsou budována nová více udržitelná hřiště a další vybavení pro místní obyvatele.

Projekt dále zahrnoval výsadbu zeleně v okolí vytíženého dopravního terminálu Dubina ve stejné městské části.

Všechny tyto oblasti vizuálně a funkčně degradovaly veřejný prostor, bránily jeho bezpečnému využití i odtoku dešťové vody a zvyšovaly prach a teplotu v místním mikroklimatu. Hlavní environmentální přínosy projektu jsou: 1) zlepšení infiltrace dešťové vody vytvořením zcela propustných povrchů, 2) snížení teploty v místním mikroklimatu a pozitivní ovlivnění teploty okolních budov založením nové rezidenční zeleně, 3) snížení prachu zachytáváním prachových částic navrhovanou zelení, 4) podpora lepší prostorové struktury vegetace, 5) podpora biodiverzity volbou širšího spektra zelených prvků (trvalky, květinové louky a keře).

Cílovou skupinou byli obyvatelé nejlidnatější a nejvíce urbanizované městské čtvrti Ostrava-Jih (více než 1/3 populace Ostravy). Realizací projektu jsme přispěli k zlepšení kvality života obyvatel v této oblasti (přátelštější, funkčnější a bezpečnější veřejný prostor sídliště) a také jsme pomohli s adaptací na změnu klimatu (nová rezidenční zeleň, lepší infiltrace dešťové vody). Při realizaci nedošlo k žádným větším komplikacím, jediným problémem bylo, že řešená prostranství skrývala daleko silnější vrstvy betonu, než se očekávalo, a jeho odstranění a nahrazení zeminou zvýšilo celkové finanční náklady.

Více informací najdete na: www.fajnova.cz

O tomto projektu byl natočen krátký dokument: Ostrava - biotop na sídlišti Hrabůvka

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

Jak projekt REPLACE ozelenil Ostravu?

Keře: 524 ks
Trvalky: 14 403 ks
Květinové louky: 4 477 m²
Cibule rostlin: 27 127 ks
Trávy: 530 ks
Trávníky: 21 984 m²

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

3204200019: LEPŠÍ MĚSTA PRO ŽIVOT - VYBRANÉ ADAPTAČNÍ PROJEKTY A SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ

Realizátor projektu: Statutární město Opava
Partner projektu: Statutární město Frýdek-Místek, Statutární město Prostějov, BUILDIGO s.r.o., Centrum udržitelného rozvoje, z.s.
Výše podpory: 26 000 000 Kč

V projektu jsme se zaměřili na posílení odolnosti Opavy, Frýdku-Místku a Prostějova vůči dopadům změny klimatu. Implementovali jsme inovativní adaptační opatření ke zmírnění sucha, tepelných ostrovů a zhoršující se kvality ovzduší, včetně zavedení zelených střech, městské zeleně a výsadby stromů. Dále jsme se zaměřili na zkrášlení městských oblastí s cílem zlepšit pohodu a zapojení komunity. Úspěch projektu zdůraznil sílu spolupráce: zatímco Opava měla připravenou adaptační strategii, Frýdek-Místek a Prostějov byly ve fázi jejího vývoje. Díky vzájemnému sdílení zkušeností a znalostí získaly obě města cenné informace od Opavy i od sebe navzájem.

V rámci projektu jsme realizovali celkem 10 adaptačních opatření, 8 opatření v Opavě a po jednom opatření ve Frýdku-Místku a Prostějově. Postavili jsme zelené střechy a další prvky zelené infrastruktury, což vedlo k výraznému zmírnění dopadů tepelných ostrovů a zároveň zvýšilo estetickou hodnotu prostředí. Vytvořili jsme nové zelené plochy, včetně tůní, na podporu ochrany biodiverzity v těchto lokalitách a zlepšení hospodaření s dešťovou vodou. Kromě toho zeleň ve městech přispěla k čištění vzduchu absorpcí znečišťujících látek. Adaptační opatření pro naše města byla velkým přínosem, podařilo se nám posílit odolnost našeho území vůči změně klimatu, zlepšit životní prostředí a vytvořit krásnější a zdravější prostředí pro naše občany.

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

V Opavě jsme provedli komplexní environmentální studii GreenPass v oblasti Dukelských kasáren a postavili zelené střechy na sportovní hale, Hlásce a Senior centru. Také jsme využili zeleň k řešení problému tepelného ostrova ve městě ve formě mobilní zeleně, úprav v Ořechovské aleji, zeleně na Zlatém kříži a izolační zeleně na Svobodově náměstí.

Ve Frýdku-Místku jsme revitalizovali rybníky ve Frýdeckém lese, čímž jsme podpořili biodiverzitu a zkrášlili prostředí pro obyvatele, kteří tuto lokalitu volí jako cíl pro procházky do přírody.

V Prostějově jsme vysadili stromy, keře a travní plochy podél Ječné ulice, aby pomohly zmírnit účinky eroze a zlepšit kvalitu ovzduší.

Více informací najdete na: www.lepsimesta.cz

3204200012: NÁVES HEŘMANICE, ULICE K NÁVSI

Realizátor projektu: Statutární město Ostrava
Výše podpory: 11 647 879 Kč

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

Projekt byl odpovědí na problém, kdy se původní veřejné prostranství kvůli rychlé urbanizaci a preferenci průmyslu a dopravy změnilo na neoficiální parkoviště – nehostinnou asfaltovou plochu bez zeleně, která znemožňovala vsakování dešťové vody, přispívala k přehřívání okolí a snižovala bezpečnost i kvalitu života v rezidenční zóně.

Cílem bylo navrátit místu ekologickou i sociální hodnotu. Realizací komplexních úprav vznikla příjemná odpočinková zóna, vhodná jak pro kulturní akce, tak pro setkávání místních obyvatel i návštěvníků směřujících do okolí, například k Heřmanickým rybníkům nebo do pivovaru.
Klíčová byla implementace šesti adaptačních a mitigačních opatření:

- Zastínění prostoru a snížení teploty díky výsadbě nové zeleně, včetně lipové aleje, solitérů a květinových záhonů.
- Zvýšení biodiverzity prostřednictvím květinových luk a záhonů.
- Snížení prašnosti a zlepšení mikroklimatu díky stromům a vegetaci.
- Zlepšení zadržování vody v urbánní krajině díky náhradě původní nepropustné plochy za materiály umožňující vsak dešťové vody.
- Obnova vodního prvku před kostelem, který nejen zkrášlil prostor, ale také pomáhá ochlazení a hydrologické stabilitě místa.
- Omezení kontaminace lokálního vodního ekosystému.

Projekt byl realizován v souladu se stanoveným plánem a bez neočekávaných komplikací. Všechny indikátory byly naplněny. Pozitivní dopad projektu se odhaduje na přibližně 289 629 obyvatel statutárního města Ostravy.

Nově vzniklý veřejný prostor podporuje komunitní život v okolní rezidenční oblasti a zároveň nabízí důstojné a příjemné prostředí pro návštěvníky městské části Slezská Ostrava. Revitalizované místo tak bude i nadále sloužit obyvatelům i turistům a zvyšovat atraktivitu lokality.

Více informací najdete na: www.norskefondy.slezska.cz
O tomto projektu byl natočen krátký dokument: Revitalizované prostranství je místem pro rozvoj komunity

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

3204200013: IMPLEMENTACE REGIONÁLNÍ STRATEGIE ADAPTAČNÍCH OPATŘENÍ PARDUBICKÉHO KRAJE (RESAO)

Realizátor projektu: Institut environmentálních výzkumů a aplikací, z.ú.
Partner projektu: Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, ENVICONS s.r.o.
Výše podpory: 23 221 676 Kč

V České republice se stále potýkáme s nízkou motivací pro realizaci adaptačních opatření a pomalým zahájením těchto procesů. Cílem našeho projektu bylo ukázat, že tato opatření mohou být úspěšně realizována od návrhu po praktickou realizaci.

Regionální strategie adaptačních opatření (ReSAO) je prvním dlouhodobým projektem, který řeší IEVA. Projekt je rozdělen do několika částí a etap, které se vzájemně doplňují a na sebe navazují. Celý proces směřuje k praktické realizaci adaptačních opatření. ReSAO je oficiálně schválenou koncepcí Pardubického kraje pro adaptaci na změnu klimatu.

Projekt se zaměřil na několik klíčových cílů:

- Zvýšení povědomí o konkrétních adaptačních opatřeních.
- Vytvoření materiálů pro aktualizaci územních plánů.
- Přípravu návrhů adaptačních opatření.
- Realizaci konkrétních opatření a jejich propagaci prostřednictvím médií.

V rámci projektu byly realizovány studie a opatření v 10 prioritních oblastech na území Pardubického kraje. Kromě toho jsme se soustředili na revitalizaci řeky Svitavy, kde byly provedeny detailní průzkumy, hydrologické analýzy a návrhy dalších revitalizačních kroků k adaptaci území na změnu klimatu.

Foto: Institut environmentálních výzkumů a aplikací

Součástí projektu byly také konkrétní realizace adaptačních opatření. V terénu bylo realizováno 5 adaptačních opatření. Všechny tyto aktivity byly podpořeny veřejnou prezentací a komunikací, což přispělo k širokému povědomí o nutnosti adaptace na klimatické změny. Mezi úspěšně realizovaná opatření můžeme zařadit například nové protipovodňové opatření v obci Štěnec na Chrudimsku, které prošlo krátce po svém vybudování zatěžkávací zkouškou při podzimních povodních v roce 2024. Díky rozdělovacímu objektu a odtokovému korytu byly povodňové průtoky odvedeny mimo zastavené území obce a majetek místních obyvatel byl ochráněn před zaplavením.

I když projekt zaznamenal úspěchy, víme, že je to jen začátek. Dlouhodobé investice a spolupráce s místními aktéry jsou klíčem k dosažení trvalého dopadu a efektivního zvládnutí klimatických výzev.

Více informací najdete na: www.ieva.cz

3204200016: REVITALIZACE BROWNFIELDU PARK U VODY

Realizátor projektu: Městská část Praha 7
Výše podpory: 20 967 316 Kč

Cílem projektu bylo přeměnit bývalý betonový prostor na moderní městský park. Díky podpoře Norských fondů se projektovému týmu podařilo tento ambiciózní cíl úspěšně splnit. V rámci schváleného rozpočtu a časového plánu jsme dokázali revitalizovat a otevřít většinu parku pro veřejnost. Projekt také zahrnoval koordinaci s novou cyklostezkou, která spojuje Dolní Holešovice se Stromovkou.

Městská část Praha 7 se dlouhodobě věnuje kultivaci a zpřístupnění této oblasti veřejnosti v souladu se svými strategickými prioritami a s ohledem na adaptační opatření na změnu klimatu. Předtím byla lokalita zanedbaným a špatně udržovaným prostorem s rozsáhlými betonovými plochami, nedostatečnými zařízeními a vysokou koncentrací bezdomovců a uživatelů návykových látek. Nově vzniklý park nyní poskytuje příjemné a bezpečné prostředí pro obyvatele i návštěvníky, přispívá k ekologické stabilizaci oblasti a podporuje komunitní život v této rozvíjející se městské zóně.

Další úspěšně realizované aktivity pro děti z mateřských a základních škol v Praze 7 (celkem 430 dětí) zahrnovaly devět vzdělávacích interaktivních workshopů na téma voda v krajině, zaměřených na vodní hospodářství, vodní cyklus, spotřebu vody v domácnostech a související témata. Další iniciativou byla série představení pro děti z mateřských škol (celkem 300 dětí), která zajímavým a srozumitelným způsobem představila téma vody ve městě. Dále byla organizována kreativní soutěž pro děti na téma "Řeka ve městě", do které se zapojilo více než 100 dětí ze základních škol v Praze 7. Všechna díla byla vystavena na týden ve vestibulu radnice Prahy 7 a jejich autoři byli odměněni. Vítězný návrh byl vybrán jako oficiální logo nově vzniklého parku U Vody.

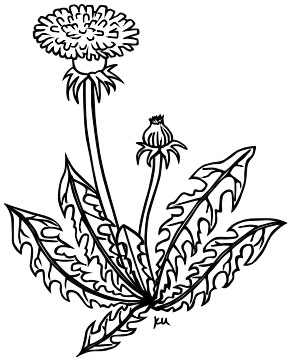

Dalším úspěchem, který byl možný díky podpoře Norských fondů, byla tvorba městské hry pro pěší, cyklisty a školní skupiny. Hra má za cíl propagovat nový park U Vody i další revitalizované, málo využívané klíčové lokality v Holešovicích, Troji, na Císařském ostrově a v dalších oblastech Trojské kotliny. Hra podporuje hlubší vztah k řece a seznamuje s tématy, jako je propojení města s řekou, povodně, revitalizace břehů a bariéry. A to vše zábavnou a vzdělávací formou, přičemž zdůrazňuje klíčové pamětihodnosti kolem Vltavy v Praze 7. Hra vyplňuje mezery ve školních materiálech pro místní environmentální vzdělávání, přírodní vědy i historii a je určena pro skupiny žáků základních a středních škol.

Další aktivitou, která projekt propagovala, byla odborná konference pro zástupce škol a pracovníky organizací, které se věnují formálnímu i neformálnímu vzdělávání dětí a mládeže. Odborná i široká veřejnost byla seznámena s novým uspořádáním oblasti na mezinárodní konferenci "Město a řeka", která se konala v Centru architektury a městského plánování. Následoval "Den pro Trojskou kotlinu" – akce pro veřejnost, zejména rodiny s dětmi, a prezentace návrhu parku na výstavě "Plány Troje". Poslední aktivitou byla komentovaná prohlídka parku, která byla uspořádána po dokončení a otevření jeho části.

Všechny tyto doprovodné aktivity pomohly zvýšit povědomí cílové skupiny projektu o vzniku nového zeleného prostoru, který nabízí možnosti odpočinku a sportu v Praze 7.

Díky tomuto projektu získala městská část Praha 7 další kvalitní městskou parkovou plochu určenou k volnočasovým aktivitám, venkovní vzdělávací zařízení pro děti z místních škol, stejně jako edukativní herní prostor a místo pro komunitní setkávání, které respektuje přístupy k adaptaci na změnu klimatu. Nově vzniklý park nabízí lidem příležitost relaxovat a užívat si příjemné okolí. Park se stává místem setkávání pro lidi z okolních čtvrtí, což posiluje komunitní vazby a vytváří příležitosti pro společné aktivity a sdílené zájmy. To zvyšuje pocit sounáležitosti a solidarity mezi obyvateli. Díky dostupnosti venkovních ploch a zařízení pro sportovní aktivity, jako jsou joggingové trasy, cyklostezky a venkovní posilovna, park vyzývá obyvatele k pohybu a aktivnímu trávení volného času. Kvalitní městské parkové plochy nejen přispívají k zlepšení vzhledu oblasti, ale také pomáhají snižovat dopady městských tepelných ostrovů a podporují biodiverzitu. Obecně lze konstatovat, že vznik parku U Vody má a bude mít pozitivní dopad na kvalitu života, sociální soudržnost, zdraví lidí a celkovou atraktivitu a hospodářskou prosperitu konkrétní městské části.

Více informací najdete na: www.praha7.cz

Foto: archiv Státního fondu životního prostředí ČR

3204200017: PŘÍMĚSTSKÝ PARK JAKO NÁSTROJ PRO SNIŽOVÁNÍ DOPADŮ KLIMATICKÉ ZMĚNY

Realizátor projektu: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Partner projektu: Arkitektur- og designhogskolen i Oslo (AHO), The EUROPARC Federation
Výše podpory: 10 737 524 Kč

Zdravá periurbánní krajina bude hrát klíčovou roli v budoucí udržitelnosti měst a jejich adaptaci na změnu klimatu. Nabídne příležitosti pro rekreaci, důležitá stanoviště pro rostliny a zvířata a, pokud bude správně spravována, může sloužit jako důležitý zelený prvek pro přilehlé zastavěné oblasti. Periurbánní krajina je však v České republice zanedbávaná a stává se ohroženým prvkem. Potřebuje tedy zvláštní pozornost a péči. Náš projekt se týká periurbánní krajiny na soutoku řek Berounky a Vltavy. Říční nivy spojují 11 obcí a 5 městských částí hlavního města. Oblast je fragmentována, obsahuje různé konflikty zájmů a hrozí jí nevratné poškození krajiny v důsledku nadměrného využívání. Chybí zde společná vize, která by zajistila ochranu a rozvoj krajiny jako celku, a neexistují žádné dokumenty, které by jasně vysvětlovaly potřeby krajiny a možnou budoucnost této oblasti. Abychom zajistili ochranu a revitalizaci říční nivy, chceme vytvořit periurbánní park, nástroj pro koordinaci místních projektů v této oblasti. Park zajistí realizaci společné vize, implementuje přírodní opatření na zpomalení odtoku vody, prevenci erozi půdy a zvýšení ekologické stability a odolnosti krajiny. V projektu jsme se zaměřili na vytvoření Plánu pro vedení, který bude zahrnovat konceptuální přípravu periurbánního parku Soutok, plán revitalizace krajiny a vybrané pilotní projekty.

Jedná se o soubor mapování a písemných dokumentů, které zahrnují pracovní listy a výkresy pro analýzu a řešení území. Plán pro vedení také obsahuje návrh revitalizace krajiny podél vodních toků a konkrétní pilotní projekty. Návrh se zaměřuje na konkrétní kroky pro revitalizaci říční nivy, určuje standardy projektů a posiluje ekosystémové služby, biodiverzitu a rozvoj modrozelené infrastruktury. Pilotní projekty představují přístup Plánu pro vedení prostřednictvím modelových řešení. Plán pro vedení je cenný dokument pro jasnou komunikaci myšlenky projektu. Je nezbytný pro vznik periurbánního parku. Organizovali jsme řadu pracovních setkání a díky výborné srozumitelnosti dokumentů je periurbánní park Soutok přijat všemi zúčastněnými stranami v oblasti.

Máme jasný plán, jak proměnit oblast soutoku v periurbánní park – živý nástroj adaptace na klimatickou změnu. Představujeme ucelenou vizi a konkrétní kroky, jak tuto proměnu uskutečnit. Náš koncept nabízí rámec pro rozvoj i dlouhodobou péči o tuto jedinečnou krajinu. Vycházíme ze zkušeností s tvorbou Strategií adaptace na změnu klimatu Prahy (2020–2024), Klimatického plánu Prahy 2030 a Strategického plánu hlavního města. V našem přístupu klademe důraz na přírodní řešení – podporujeme přirozené procesy v krajině, posilujeme ekosystémové služby a přispíváme k obnovení ekologické rovnováhy. Aktivně spolupracujeme s místními aktéry a společně směřujeme k dosažení široké společenské shody. Plán pro vedení nabízí konkrétní návod, jak na to – a může se stát inspirací pro vznik periurbánních parků i v dalších částech České republiky.

Také jsme vyvinuli aplikaci, která představuje oblast a její historii: www.soutok.pictory.cz

Více informací najdete na: www.iprpraha.cz

Administrátorem projektů uvedených v tomto dokumentu je **Státní fond životního prostředí ČR** prostřednictvím programu Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu. Více informací o programu a podpořených projektech najdete na následujících odkazech:

www.sfzp.cz/norskefondy

www.instagram.com/norwaygrants_czenvironment/

www.facebook.com/czenvironment/

V případě dotazů nás kontaktujte na e-mailové adrese: **norwaygrants@sfzp.cz**

Norway grants

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Společně pro zelenou Evropu